

Den Haag 17 maart, 2023

Geachte staatssecretaris,

wat moet ik nog zeggen als betrokkene in de sector sekswerk op in de kern steeds hetzelfde, van WRP, naar Novelle, naar WRS, naar WRS met wijzigingen, met een licht oponthoud door de Wgts Waarop gedurende de hele beschamende feuilleton steeds visie is gegeven in consultatie. (Beneden mijn meest recente)

Misschien nog iets aan de hand van praktijkervaring

ZELFREDZAAMHEIDSTOETS, INDICATIES VAN DWANG, NEGATIEF WERKADVIES

Toen ik betrokken was bij de coöperatie van sekswerkers in Utrecht na sluiting van het Zandpad als adviserende derde, werd ik met mijn neus gedrukt op de volksverhuizing die was aangericht onder plotseling werkeloze sekswerkers naar andere gemeentes met raamzones. Resultaat van “closing brothels or closing eyes” dat Dina Siegel in haar onderzoek toelicht, zonder alternatief voor gedupeerde sekswerkers.

Elders leidde het hebben van een partner via intakes tot negatief werkadvies, hoorde ik. Immers, er zijn partners met criminele intenties, dús heette iedere partner van een sekswerker verdacht. (Logisch, toch?)

Overigens negatief werkadvies betekende dat exploitanten, met consequentie voor hun exploitatievergunning betreffende (werkeloze) sekswerker geen raam mochten verhuren. Voorland voor bij de zelfredzaamheidstoets, gekoppeld aan het gunnen van vergunning, onder de maat blijvende sekswerkers. En, laten we helder zijn, de vergunning plus registratie geeft alleen fiat het werk uit te mogen oefenen. Het waar te mogen werken blijft ondergeschikt aan beperkende gemeentelijke regulering, die door dit wetsvoorstel wordt gefaciliteerd, o.m. met de nul-optie.

Tegelijkertijd sprak dhr. Segers aan een televisiepraattafel zijn ongenoegen uit over het blokkeren van de registratieplicht van sekswerkers via de WRP in de senaat. Na eerder al door de tweede Kamer genegeerd gemotiveerd negatief advies van de Raad van State. Maar nou ja, och....

Het zicht was weg op gedupeerde sekswerkers in Utrecht, allemaal “waarschijnlijke” slachtoffers van mensenhandel zomaar aan het wakend oog onttrokken. Het weggejaagde vee was landelijk niet gechipt.

Het was overigens nog wel “gechipt” in Utrecht, tot uiteindelijk de Raad van State dat als onwettig verklaarde [Uitspraak 201907726/1/A3 - Raad van State](#)

Fijn sausje gaf die praattafel over het drama dat zich voor wanhopige sekswerkers afspeelde, die prozaïsch en pijnlijk geen inkomen meer hadden om in levensonderhoud te voorzien.

Een van dik hout zaagt men planken methodiek - één vuige partner staat model voor alle partners - die nog altijd, veelvuldig op alle sekswerkers wordt losgelaten, zie ik in een indicatie van vragen die deel uit gaan maken van de zelfredzaamheidstoets bij de intake voor vergunningverlening. Met onbetamelijke je zou bijna zeggen agressieve interesse voor het privé. “[de volgende elementen worden in ieder geval getoetst: eerste keer werken in de prostitutiebranche of al ervaring met het werk, familie en vrienden in Nederland, huisvesting prostituee en met wie de prostituee hier eventueel woont, vervoer naar werk, motivatie beroep, relatie, indicatoren dwang en uitbuiting, taalvaardigheid, kennis van rechten en plichten, gezondheid en verstandelijk vermogen](#)” (MvT WRS)

Überhaupt het idee een volledige beroepsgroep op zelfredzaamheid te moeten controleren is lijkt mij onbehouwen discriminerend (en vernederend). De motivatie die ik lees in de MvT aan de hand van geschatte slachtoffers van misstanden in combinatie met een onvermogen de beroepsgroep naar omvang te peilen, dat, lijkt mij met bestaande rigide regulering en voorgenomen maatregelen een progressie in falen belooft, zou nog eens getoetst kunnen worden met de kritische beschouwing van gehanteerde cijfers door Vanwesenbeeck, Wijers, en Janssen

https://www.tijdschriftvoorseksuologie.nl/media/k2/attachments/Vanwesenbeeck_et_al.pdf En ook de brief aan het OM en aan J&V betreffende “No place for trafficking” van Vanwesenbeeck namens SekswerkExpertise opent horizonten <https://sekswerkexpertise.nl/brief-aan-om-betreffende-no-place-for-trafficking-30-september-2020/>

Voorts worden effecten van stigma categorisch genegeerd, zoals in het aanhalen van het onderzoek naar geweld en sekswerk, door SOA-Aids, Aidsfonds, en Proud <https://userfiles.mailswitch.nl/c/1b009693cd77ee029135128320badc3a/2390-f4e29abab5c33461aa75db852e5d14c6.pdf>

Stigma provoceert en legitimeert geweld, ervaren ook andere gestigmatiseerde, gediscrimineerde bevolkingsgroepen. Werken aan destigmatiseren o.m. door gelijke behandeling te gunnen zou vermoedelijk meer misstanden tackelen dan verdere sekswerkers uitsluitende maatregelen te bedenken. Die verdiepen stigma, en trappen sekswerkers dieper in de modder. Dat is ook de aanbeveling in het onderzoek, anders dan los van context cijfers over geweld in sekswerk repeteren.

Nog een, ik lees bij de beschouwing van de maatschappelijke positie van sekswerkers in de MvT over de nulmeting van 2014, en over bedenkelijk middelengebruik van sekswerkers, vanwege veronderstelde zware belasting in het werk. In een schets van "dat leven" waarin sekswerkers zich moeten "redden"

Hoe was de samenstelling van de controlegroep (opleiding, sociale laag, bijkomende belastende factoren als niet gefaciliteerde arbeidsmigratie, stigma en discriminatie)? En werd die ook bevraagd aan de hand van een GGZ-vragenlijst gebruikt voor diagnose van PTSS?

Ik was respondent, en ik schrok me rot van vraagstelling, toch gewend aan de proeftuin, "dat ongere leven" waarin ik me moet "redden" (met uiterst beperkte faciliteiten van reguliere dienstverlening zoals door bank- en verzekeringswezen) Dát geweld vroeg om een borrel, en een sigaretje.

Een soort sleepnetwet voor sekswerkers lijkt te zijn/worden ontworpen, en een basis voor een algoritme zoals dat is toegepast op inwoners in Rotterdam om fraude te bestrijden, waarbij vrouwen op de een of andere raadselachtige manier verdachter waren dan mannen. (Logisch, toch?)

Die rammelende methodiek zag ik ook meermalen in "de handleiding, hoe achterhaal ik een slachtoffer van dwang" waarmee klanten op pad worden gestuurd, in het betrekken van niet deskundige burgers bij het bestrijden van criminaliteit (en lijkt het, vooral van verdachte slachtoffers) Des te nijpender omdat klanten met de partiële klantcriminaliseringswet naar Fins voorbeeld op vage gronden zijn gecriminaliseerd. (negatieve evaluatie van het Finse mocht niet baten) Een symboolwet, waar vooral signaal van uit moet gaan, hoorde ik bij de wetsbehandeling in de senaat. Een waar sekswerkers als prooi in een ingezette jacht op slachtoffers slachtoffer van zijn, een die het stigma op het vak verdient. Zonder mededogen voor sekswerkers, noch voor slachtoffers.

Een kleine keur aan indicaties die ik voorbij heb zien trekken; Een treurige voorkomen, emotionaliteit, introversie (doordat je net je auto in de prak hebt gereden, of sowieso een rotdag hebt, of het ideale entertainende sekswerkerskarakter niet mee hebt), blauwe plekken (doordat het keukenkastje in de weg zat), partner die je op doorreis naar eigen werk afzet bij jouw werk. (En de verdachtmaking op zich laadt dat hij/zij/hen aanzet tot prostitutie voor eigen gewin) Notities maken van omzet -de fiscus wil dat- móet actie zijn onder pressie van een pooier. Lang en veel werken (Verdomde inflatie? Energierkening? Door Covid achterstallige belasting moeten betalen aan de fiscus?) Seksuele handelingen verrichten die bevreesde buitenstaanders maar eigenaardig vinden buiten de missionarisstand, uit eigen beweging door de sekswerker discutabel, zo wordt gevonden. Werken om schulden te saneren, arbeidsethos dat doorgaans wordt gewaardeerd, maar in sekswerk dubieus heet, en de verkeerde motivatie wordt gevonden om te werken. Kostwinner zijn.... (bij een collega in Den Haag leidde dat op een haartje tot negatief werkadvies)

En ga zo maar door. Projectie van secuur te lezen mogelijk relevante indicaties in geval van dwang en mensenhandel op alle sekswerkers. Die het gewone leven en werk van toch al gestigmatiseerde dienstverleners tot een stekelig mijnenveld maken. Met, beoordeel ik, weinig respect voor de preciaire complexiteit van slachtofferschap van mensenhandel. En, zonder notie van de nuchtere dienstverlening sekswerk en ondernemerschap, én van gewoon sekswerkersleven met risico op een blauwe plek door een in de weg hangend keukenkastje.

Uit eigen ervaring, in de tijd dat iedere ketenpartner direct betrokken was bij het achterhalen van misstanden; bij een SOA-controle bij GGD voor sekswerkers, waarbij ik had opgemerkt dat mijn overgang was gepasseerd. Door de vraag na die opmerking was ik door de vraag of ik werkte tijdens mijn menstruatie "not amused". Het heette (heet?) dat sekswerkers die werken tijdens menstruatie dat alleen doen onder pressie van een derde, zonder besef dat een zzp'er of semi-zzp'er er niet over peinst een week per maand inkomstenderving te lijden, mét verantwoorde hygiënische methodes die sinds jaar en dag ter beschikking zijn.

Voorts mag een sekswerker van een GGD-verpleegkundige waaraan gezondheid wordt toevertrouwd verwachten dat die niet blind gefocust is op het object "gedwongen sekswerker" Vond ik, in mijn geval. En verwacht ik in professionele bejegening van alle sekswerkers, door medewerkers van alle diensten die zich (dwangmatig) met het fenomeen bezighouden.

Toen ook nog de vraag passeerde of ik een partner had - die vermaledijde indicatie van dwang- met mijn ervaring met SOA-controles en behept met beroepsvaardigheid wetend dat dat pas relevant is wanneer een infectie manifest is (dan ook hoéveel partners, niet die ene m/v/hen, waarmee aangenomen onbeschermd is genoten) was mij helder dat ik me niet meer aan de controledrift van ketenpartners wilde onderwerpen. Soms onvermijdelijk bleek me toen zelfs een ambtenaar van de belastingdienst informeerde of arbeidsongeschiktheid door burn-out werkgerelateerd was geweest.

Nog daargelaten dat mijn echtgenoot voor het prolongeren van mijn vergunning een verklaring van de belastingdienst over zijn schuldenvrij-zijn moest overleggen. Beiden eigen bedrijf, onder voorwaarden gehuwd, aparte bankrekeningen. Maar ja, partner, eigenaresse van seksbedrijf, tevens sekswerker, én schulden; duivelse combinatie. Gelukkig was hij bereid mee te werken aan deze belastende inmenging in ons/zijn privé, anders had ik een probleem gehad met mogen continueren van bedrijf én gekozen loopbaan. Scheidingsgrond, wellicht.

EEN VERSCHOPTE BEROEPSGROEP. HERDEFINIEREN VAN DE STIGMATISERENDE TERM PROSTITUË(E). SEKSUELE INTEGRITEIT VAN JONG VOLWASSENEN

Nou ben ik een weerbare sekswerker, die er rotsvast van overtuigd is haar hart verloren te hebben aan een legale mooie inhoudelijke dienstverlening, die bijdrage kan leveren aan levenskwaliteit van anderen (en daarmee aan de eigen)

Een door meer eendimensionale denkers als happy hooker omschreven egotripster die haar verdienmodel veilig wil stellen over de rug van slachtoffers. En verder onfrissigs uit het brein van mensen die promiscue seksueel gedrag van vrouwen immoreel en ondermaats vinden, en nagenoeg met geweld willen bestrijden. En die zonder blozen gender equality durven te betrekken in hun quotes over sekswerk, het verklaarde vrouwenwerk.

Ook in dit voorstel vind ik dat verklaarde vrouwenwerk, aan de hand van herdefiniëren van de stigmatiserende term prostituë(e), omwille van het onderscheidingsgemak van ambtenaren bij het duiden van sekswerkers die “het” doen met de klant, en sekswerkers die het genot op afstand entameren. In een concept waarvan in de titel van voorganger WRP de P plaats mocht maken voor de S van nota bene Sekswerk “[In de wet en in deze toelichting wordt veelvuldig het begrip ‘prostitutuee’ gebruikt, dus de vrouwelijke vorm van het woord. Omwille van de leesbaarheid is gekozen voor één aanduiding, en omdat in de prostitutie overwegend vrouwen werkzaam zijn, is dat de vrouwelijke vorm geworden. Onder dat begrip vallen evenwel ook de mannelijke prostituë en de transgender-prostitu\(é\)\(ee\). In de tekst wordt met ‘zij’ en ‘haar’ verwezen naar ‘prostitutuee’, maar daar kan dus ook ‘hij’ en ‘hem/zijn’ worden gelezen.](#)

“[In de wet wordt ‘sekswerk’ gedefinieerd, en daarvan afgeleid wordt in deze memorie ‘sekswerkers’ gebruikt als algemene aanduiding voor de personen die tegen betaling seksuele handelingen verrichten met een ander \(prostitutie\), of die tegen betaling seksuele handelingen verrichten voor een ander \(onder meer live seksshows, webcamseks, peepshows, striptease-bars\). In alle gevallen gaat het om realtime handelingen door personen” \(MvT WRS\)](#)

Carol Leigh memorerend, een van de krachtige vrouwen in onze geschiedenis op wiens schouders ik in ieder geval sta, die in activisme voor emancipatie van de dienstverlening, het beroep en haar beoefenaars, de term sekswerk muntte. Niet om Nederlandse ambtenaren in 2021 terwille te zijn bij curieuze definitie bij het schrijven van een repressieve wettekst. Een fractie respect voor terminologie en betekenis daarvan in/uit de sekswerkersbeweging zelf zou niet misstaan, als je dan toch de term sekswerk adopteert.

Ik kan me distantiëren van die belastende spidrift in privé, van het wantrouwen, van de verdachtmaking, en ik ben inmiddels mentaal gewapend tegen discriminatie. Ook tegen de vraag of mijn pa mijn beroepskeuze ambieerde. En tegen idiote discussie over of mijn werk het label “normaal” mag dragen, omdat er door stigma geprovoceerd geweld aan kleeft, of omdat het niet bij beroepskeuze-oriëntatie in advies wordt meegenomen. Met vervolgens de conclusie dat verbod zou zijn gelegitimeerd. Koffiehuisgekakel soms tot in de Kamer. Walgelijk, maar het zal mijn tijd duren....

MAAR, ik zie vanuit een relatief geprivilegieerde positie, betrokken (geweest) bij belangenbehartiging, en op de hoogte van beschikbare rapporten collega’s vermorzeld worden door stigma en regulering die nota bene onder de kreet “positieverbetering van sekswerkers” het stigma verdiept. En zich doof toont voor wat sekswerkers zelf over hun positie te melden hebben. Heus, dat is niet het ondergraven van sekswerkers’ rechtspositie, het negeren van grondrecht, mensenrecht van sekswerkers, dat de kern vormt van dit wetsvoorstel. En dat sekswerkers, geen objecten, maar gewone mensen van vlees en bloed beschadigt.

Bovendien lijkt mij ingrijpen in het seksueel recht van jong volwassenen, vanaf 18 handelingsbekwaam voor de wet, d.m.v. valideren van de voorwaarden waarop zij consent mogen geven in hun seksuele contacten en daaraan verbod te verbinden uiterst laakbaar. Temeer dat te afficheren als bescherming van hun seksuele integriteit (er zijn regimes waar ze nog een stapje verder gaan in opgelegde bescherming van seksuele integriteit van mensen, veelal vrouwen) Bescherming van seksuele integriteit door de overheid zou zich moeten beperken tot het bieden van bijstand en vervolging na aangifte van seksuele intimidatie en seksueel geweld, met respect voor seksueel recht. Ook van jong volwassen sekswerkers. Verder lijkt mij ondersteuning bij het ontwikkelen van beroepsvaardigheid in het vak naar keuze, met welke motivatie ook een effectievere methode om jong volwassenen hun eigen seksuele integriteit te leren beschermen.(gezien cijfers van seksueel geweld in relaties en in de verdere persoonlijke omgeving is dat misschien ook niet zo’n gek idee bij meer geaccepteerde partnerkeuze bij de gewone meerderjarigheid)

LEGALISERING HEEFT ONS NIET GEBRACHT WAT WIJ HOOPTEN, EN POOIERVERBOD

Wellicht is er een realistisch alternatief voor de gekozen aanhef in het voorliggend wetsvoorstel, “Legalisering heeft ons niet gebracht wat wij hoopten” (De ambitie was mogelijk te hoog gespannen, problemen in andere legale sectoren onder de loep genomen, waar op het moment aan de bel wordt getrokken omdat er te weinig oog was en is voor gruwelijke misstanden) Als gepresenteerd motief om nog een tandje bij te zetten op een onzalige weg. Vertaling van de retorische vraag “is de legalisering mislukt?”, ondertitel van het CU&partners-symposium “Een andere kijk op prostitutie” in 2014. Lang geleden, maar het resultaat, o.m. het in misleidende populistische term gevatte pooierverbod, is nu ter consultatie. Letterlijk zo genoemd in de wettekst, lees ik.

Sekswerkers heeft de legalisering van de derde partij overigens ook niet gebracht wat een doelstelling was; versterking van de positie van sekswerkers, in arbeidsrecht, in emancipatie, in gelijke behandeling.

IS DE REGULERING MISLUKT? GEFORCEERD ZWEEDS MODEL

Probeer eens “Is de regulering mislukt?” Vanuit serieuze analyse van de bedenkelijke aanwas van wat “illegale” prostitutie wordt genoemd, waarin sekswerkers kwetsbaar zijn, want nog rechtelozer dan in het “legale” circuit, en ontvankelijk voor chantage, manipulatie, uitbuiting, allerhande misstand die dit wetsvoorstel pretendeert te bestrijden. De commissie Sorgdrager bood al een respectabele verkenning <https://open.overheid.nl/documenten/ronl-69024f8ff865bb60ce2a93bee6eefa558b23f489/pdf>

Geperfectioneerd die kwetsbaarheid door criminalisering van hun klanten en hun betaalde dienstverleners en faciliteerders in dit wetsvoorstel. En daarmee een realiseren van het door moralisten geïdealiseerde Zweeds Model via de omweg van regulering.

Terwijl er geen verantwoord onderzoek bestaat dat dit nastreven van een beginsel, van een geïdealiseerde hardvochtige, mensen uitsluitende “gender gelijke” samenleving (die vooralsnog een treurige eerste plaats inneemt in de rangorde van hoogste femicidecijfers in Europese landen) in succes in gestelde doelen van dit wetsvoorstel bevestigt.

Het staat denk ik buiten kijf dat ik ook deze conceptversie van de WRS zacht uitgedrukt onverstandig vind. Oppositie tegen het wetsvoorstel WRP heb ik in samenwerking met mijn netwerk kenbaar gemaakt met argumentatie in een brief aan de minister (Opstelten) vanuit wat toen nog “Platform positieverbetering sekswerkers” heette (hoe ironisch die aanbeveling steeds bij repressieve regelgeving te lezen) Sinds 2015 de vereniging SekswerkExpertise.

Vanuit SekswerkExpertise is een visie gegeven op de eerste versie van de concept-WRS, <https://sekswerkexpertise.nl/reactie-wrs-sekswerkexpertise-dec-2019/>

Zoals door mijzelf <https://sekswerkexpertise.nl/reactie-roos-schippers/>

Ook op de concept-Wgts gaf ik mijn reactie. <https://www.internetconsultatie.nl/seksbedrijventoezicht/reactie/df824d5-7962-47c8-b6b2-9cf46bbc4ffa>

Met vriendelijke groet, Roos Schippers

Sekswerker, vanuit eigen vergund bedrijf. (Eenmanszaak van waaruit ik “mezelf en mijn klanten gelegenheid geef”, volgens krankjorum definities die een commerciële dienstverlenende sector secuur pretenderen te duiden, voortthinkend op 19e eeuwse ideeën over sekswerk)

Feminist en activist voor emancipatie van sekswerk sinds de '80's. Lid SekswerkExpertise Lid ESWA